

miet zijn. Met een auto en vooraf geboekte accommodatie kun je iets langer rijden, maar zelfs dan nemen kronkelige berg- en kustroutes of onverharde wegen in afgelegen gebieden veel tijd in beslag, en bezienswaardigheden liggen zelden op de route. Van de parkeerplaats naar de beroemde waterval, de mega-oude kauri-boom, het beste uitzicht op de klifkust of de vogelkijkhut op een pinguïnstrand is het meestal zo'n 20 minuten lopen, soms een uur of meer. En waar je echt gas zou kunnen geven, flitst de politie van Nieuw-Zeeland veel, zelfs in de meest afgelegen gebieden en ook van tegemoetkomende burgervoertuigen, dus zelfs onder ideale omstandigheden kun je geen 100 kilometer per uur rijden: een gemiddelde van 50-80 km/u is realistischer, en op extreme routes kun je amper 30 km/u halen.

1. Noordereiland – Auckland en het noorden

Auckland ligt dicht opeen op het smalste stuk van Noordereiland en is de belangrijkste 'toegangspoort' van Nieuw-Zeeland. De binnenstad is een metropool, met aan de oostkant een badplaats aan de Hauraki Gulf en mooie eilanden, en aan de westkant bossen en zwarte stranden met de woeste branding van de Tasman Sea. In het noorden eindigt het subtropische Northland bij de vuurtoren van Cape

Reinga, een mythische plaats voor de Maori. Het nabije Ninety Mile Beach is slechts 90 km lang, maar de reusachtige bomen van de Kauri Coast zijn echt meer dan duizend jaar oud. Duidelijk jonger is de Nieuw-Zeelandse natie, die werd opgericht aan de Bay of Islands. Ten oosten van Auckland steekt het schiereiland Coromandel uit in de oceaan. Het beroemdste strand, Hot Water Beach, heeft geothermie.

• Bay of Islands
(met Waitangi
Treaty Grounds)

• Hauraki Gulf
• Kauri Coast

Tijdschema

Auckland:	1-3 dagen
Northland bustour:	2 dagen
Northland zelfrijdentour:	4-5 dagen
Coromandel Peninsula:	1-2 dagen

Extra dagtocht: vanaf Auckland naar een eiland in de Hauraki Gulf of naar de surfstranden van de westkust, vanaf Paihia een Cream Trip of zeiltocht door de Bay of Islands.

Goed om te weten: het water bij de stranden ten westen van Auckland is geliefd bij surfers, maar levensgevaarlijk om te zwemmen. Het zwarte zand wordt trouwens gloeiend heet in de zon, ga daarom niet zonder schoeisel! Op Ninety Mile Beach is de huurauto niet verzekerd. Je kunt er gemakkelijk vast komen te zitten. De uitgangen liggen ver uit elkaar en

Het silhouet van Auckland vanuit de verte is imposant

bij vloed komt het hele strand onder water te staan. Een bustocht is de veilige optie.

2. Noordereiland – het midden en het zuiden

Tussen Auckland en Wellington wisselen hoogtepunten en kenmerkende overgangsregio's elkaar af. In het deel Onderweg worden drie grote routes uitgestippeld, die ook te combineren zijn: in het westen het historische Waikato, de surflocatie Raglan, de onderwereld van Waitomo en de vulkaan Taranaki Maunga; in het midden geothermische werelden en gensceneerde Maoricultuur in Rotorua en Taupo, en de vulkanische wereld van het Central Plateau – het Mordor van *The Lord of the Rings*; in het oosten badplaatsen aan de Bay of Plenty, een authentieke Maoricultuur, het eerste licht van de nieuwe dag op East Cape en wijnen van wereldklasse aan Hawke's Bay en in Wairarapa. Alle routes komen uit in Wellington, de kleine hoofdstad met de grote lifestyle.

• Wellington
• Hawke's Bay

• Tongariro
National Park

Tijdschema

Westroute:	minstens 3 dagen
Middenroute:	zo'n 3-4 dagen
Oostroute:	minstens 4 dagen
Auckland-Wellington non-stop:	zo'n 9-10 uur
Wellington stadsverkenning:	1-2 dagen

Zoals de Kiwi's: tussen Auckland en Wellington rijdt 3 keer per week een sightseeingtrein langs de vulkanen van het Central Plateau, wat vroeger de gangbare manier was om door het land te reizen. Als je nu de trein neemt, ben je in 11 uur de regio 'door'. Liefhebbers van *rural areas* kunnen bijna het hele stuk van Auckland via Raglan naar New Plymouth bij de Taranaki Maunga over kleine, vaak ongeasfalteerde wegen door het wilde westen van Noordereiland rijden. Het is vermoeiend, maar je komt langs tal van afgelegen bezienswaardigheden. Naar

Castle Point, een badplaats aan de stille oostkust van de regio Wairarapa, komen weinig toeristen van elders, maar wel veel Kiwi's.

3. Zuidereiland – Canterbury en de West Coast

Rond Kaikōura deed zich in november 2016 een grote aardbeving voor waarbij een oude zeebodem naar boven kwam. Walvissen, dolfinen en zeehonden laten zich er niet door afschrikken. Het gebied is ideaal om walvissen te zien en met dolfinen te zwemmen. Christchurch herstelt zich na de aardbeving van 2011, al zijn nog steeds niet alle wonden geheeld. Op het Banks Peninsula wordt Akaroa gekenmerkt door Franse wortels, en ook hier kun je met dolfinen zwemmen. Het middendeel van Zuidereiland geeft een mix te zien van fascinerende landschappen, met vruchtbare vlakten in het oosten, bergen van 3000 en 4000 m hoog en gletsjers die, weliswaar kleiner door klimaatverandering maar nog steeds zichtbaar, naar beneden flitsen naar het regenwoud achter de ruige stranden van de Tasmanzee.

• Banks
Peninsula

• Kaikōura
• Westland
National Park

Tijdschema

Christchurch:	1-2 dagen
Banks Peninsula:	1-2 dagen
Kaikōura:	1-2 dagen
Bergland van de Aoraki/Mt Cook:	1-2 dagen
Westkust:	2-3 dagen

Drie hoogtepunten van Nieuw-Zeeland in één regio: bij een tocht van Akaroa naar het particuliere Pōhutu Marine Reserve (zie blz. 341) kom je dicht bij blauwe dwergpinguïns. Als je 's nachts naar de sterren boven het Lake Tekapo kijkt, zie je een firmament zoals stadsmensen uit de geïndustrialiseerde wereld nauwelijks nog kennen (zie blz. 365). Bij de Ōkārito Kiwi Tours (zie blz. 398) van de enthousiaste Ian Cooper kom je de nationale

van de Southern Alps nauwelijks kleur. Ooit groeiden de verschillende, tot 2,5 m hoge grassen boven de boomgrens, maar voor de komst van de Europeanen brandden de Maori veel land af. Het *tussock* profiteerde daarvan door tot lagere, neerslagarme gebieden door te dringen waar het bos zich niet snel herstelde. Aangezien schapen bepaalde soorten eten, bestaan veel weilanden uit *short tussock*.

Gondwana's erfgoed in gevaar

De vossenbuidelrat (*Trichosurus vulpecula*) is een van de meest invasieve soorten die door de mens is geïntroduceerd. Vaak verward met de Amerikaanse opossum vanwege zijn Engelse naam 'possum' werd hij in 1838 geïmporteerd uit Australië en uitgezet voor de bontproductie. Het evenwicht bleef bewaard zolang de vachten werden verkocht. Die werden wereldwijd als goedkoop bont verwerkt, maar met de mondiale antibontcampagne stortte de markt in. Nu hij niet meer werd bejaagd, vermeerdeerde de 'kettingzaag met pels' zich razendsnel. Aan het eind van de 20e eeuw leefden er naar schatting 70 miljoen **buidelratten** in de bossen. Volgens

recentere schattingen is het aantal meer dan gehalveerd, maar ze consumeren nog steeds miljoenen tonnen vers groen per jaar, stelen eieren van inheemse vogels en concurreren met de nationale vogel, de kiwi, om voedsel en habitat. Intussen maken innovatieve producten voor buidelratten de jacht weer aantrekkelijk, maar om de 'plaag' (kiwi-jargon) onder controle te krijgen, worden ze bestreden met vallen en gifaas, afgeschoten en met duizenden tegelijk overreden. Iedereen die een buidelrat op de weg ontwijkt, wordt meewarig meegegeven: je kunt beter gas geven!

Maar buidelratten zijn slechts een van de vele plagen: wespen, ratten, edelherten, damherten, gemzen, konijnen, wezels, hermelijnen, marters, bunzingen, wilde honden, katten, geiten en wilde paarden, de 'brumbies', hebben allemaal op hun eigen manier bijgedragen aan de vernietiging van het evenwicht in de natuur dat al miljoenen jaren stabiel is. Gesteund door financieel sterke fondsen lanceerde de regering het ambitieuze programma Predator Free 2050, dat tot doel heeft alle geïntroduceerde zoogdieren halverwege deze eeuw uit te roeien – de vele vallen langs de paden zijn onmogelijk te missen tijdens het wandelen.

Wie kiwi's wil beschermen, moet hun vijanden doden: DOC Ranger Ed Waite inspecteert een voskoesoel in het Fiordland National Park

Economie, maatschappij en politiek

Nieuw-Zeeland is een democratie met ondanks bezuinigingen nog goede sociale voorzieningen. Drastische economische, bestuurlijke en politieke hervormingen vanaf midden jaren 80 zorgden voor een florerende nationale economie. De Maori en Polynesiërs met hun hoge werkloosheid en grote sociale problemen bleven hierbij achter.

Politiek

In Nieuw-Zeeland geldt sinds de hervorming van 1996 een kiesrecht met evenredige vertegenwoordiging, ongeveer zoals in Nederland en België. Bij verkiezingen worden 72 van de 120 parlementszetels rechtstreeks gekozen, en 49 via plaatsing op lijsten. Eventueel zijn er enkele overschotzetels (op dit moment 3). Als een partij minstens één direct mandaat wint, is de kiesdrempel van 5% niet van toepassing – vier kleine partijen profiteerden hiervan bij de verkiezingen van 2008. Zeven directe zetels zijn supraregionale 'Maori-electoraten', waar Maori kunnen stemmen als alternatief voor het kiesdistrict waarin ze wonen. Terwijl Labour (sociaaldemocraten) en National (conservatieven) tot 1996 alle verkiezingen wonnen onder het 'Britse' meerderheidsstemsysteem, kwamen er toen wel acht partijen in het parlement – fragiele coalities of minderheidsregeringen waren het resultaat. Omdat kabinetten traditioneel erg groot zijn – meer dan twintig ministers – kunnen verschillende kleine coalitiepartijen ook gemakkelijk worden geïntegreerd.

Na twee zittingsperiodes met Labour-geleide regeringen (2017-2023) met de charismatische Jacinda Ardern als premier trad zij begin 2023 om persoonlijke redenen af. National (49 zetels), het rechts-liberale ACT New Zealand (11) en het rechts-populistische New Zealand First (8) vormden na verkiezingen in oktober 2023 een nieuwe regering onder de voormalige CEO van Air New Zealand en Na-

tional-leider Christopher Luxon. Daarnaast kwamen Labour (34), de ecologische Green Party (15) en de linkse ecologische Maoripartij Te Pati Maori (6 directe zetels met slechts 3,08% van de stemmen) in het parlement.

Monarchie of republiek

Het staatshoofd is Charles III als 'koning van Nieuw-Zeeland'. Hij wordt vertegenwoordigd door de gouverneur-generaal, die op voorpraak van de premier wordt benoemd. Dat is altijd een Nieuw-Zeelandse die aanzien geniet; sinds 2021 socioloog en epidemioloog Dame Alcyon Cynthia Kiro. De ambtstermijn is niet strikt vastgelegd, maar zo'n 5 jaar is gebruikelijk. Een republikeinse beweging eist onder het motto 'Resident for President' dat het land een echte republiek wordt (zie republic.org.nz). Maar de poging om per referendum de nationale vlag te veranderen, waarbij de Union Jack zou worden vervangen door de populaire zilvertoren, liep in 2016 op niets uit: 56,6% van de mensen die hun stem uitbrachten, wilden de oude vlag behouden.

De niet in de grondwet verankerde Maorimonarchie Kingitanga vertegenwoordigt hoogstens een kwart van de Maori, voornamelijk in het westen van het Noordereiland. Stamoudsten van de iwi kiezen traditioneel afstammelingen van de eerste vorst tot koning, meest recentelijk in 2006 de regerende Tuheitia Potatau Te Wherowhero VII. Hij volgde zijn moeder op, die het ambt 40 jaar lang had bekleed.

Northland – ten noorden van Auckland

Ninety Mile Beach is weliswaar zeker geen 150 km lang, maar met bijna 90 km strand aan één stuk toch zeer imponerend. De duizendjarige boomreuzen van Waipoua zijn de oudste en machtigste bomen van het land. Cape Reinga is – bijna – het noordelijkste puntje van het vasteland. En aan de Bay of Islands ligt de geboorteplaats van de natie, Waitangi.

Northland is het warmste deel van het land, met een subtropisch klimaat zonder echte winters; de gemiddelde hoogste dagtemperatuur schommelt tussen 15°C in de winter en 25°C in de zomer. Het schiereiland zit alleen met de landengte waarop Auckland ligt, vast aan Noordereiland. Northland scheidt de Grote Oceaan in het oosten – met goede, veilige zwemstranden langs beschutte baaien en met wereldberoemde duiklocaties – van de ruige kust van de Tasmanzee, die zeelieden angst inboezemt, surfers goede golven biedt en voor zwemmers op veel plaatsen levensgevaarlijk is. Kiwi humor ziet in de contouren van het schiereiland een vuist met een naar de grote buur Australië uitgestoken middelvinger.

Toeristische hoogtepunten van de regio zijn de bossen met gigantische kauri's, waarvan de oudste exemplaren al ontkiemden aan het begin van de jaartelling, de door Maorimythen omweven Cape Reinga en de Caribisch aanvoerende Bay of Islands. Op het Aupouri Peninsula, helemaal in het noorden, zijn alle ogen gericht op de Ninety Mile Beach, terwijl het oosten, met zijn kronkelende baaien, sneeuw-witte zandstranden en uitgestrekte duingebieden vaak over het hoofd wordt gezien. De verlatenheid werd in 1985 door de Franse geheime dienst benut om de springstoffen binnen te smokkelen waarmee later het Greenpeace-schip *Rainbow Warrior* tot zinken werd gebracht. Dit wereldbekende symbool van het verzet tegen de kernbewapening in de ja-

ren 80 is nu een van de vele duikbestemmingen langs de oostkust van Northland.

Excursies in Northland

De duidelijk bewegwijzerde **Twin Coast Discovery Highway** maakt het bezoekers mogelijk om Northland via een grote lus te verkennen. Tussen **Brynderwyn** (105 km ten noorden van Auckland) en **Kaitaia** (115 km voor Cape Reinga) verdeelt hij zich in een westelijke tak door de kauribossen (255 km + veerboot Rawene) en een oostelijke naar de baaien van de Pacifickust (290 km) – de zuivere rijtijd bedraagt 4 tot 5 uur.

Het 87 km lange langeafstandsfietspad **Twin Coast Cycle Trail**, ook geschikt voor weinig geroutineerde fietsers en gezinnen, verbindt **Opua**, 6 km ten zuiden van Paihia aan de **Bay of Islands** (zie blz. 163) met de voormalige missiepost **Māngungu Mission** (zie blz. 156) aan de oever van de **Hokianga Harbour**. Vrijwel het volledige traject gaat over goed geplaveide, maar zelden geasfalteerde paden buiten het wegennet, deels over oude spoorbanen, maar ook over plankenpaden door mangrovebossen. Fiets- en e-bikeverhuur, fietsshuttles met fietstransport en onderdak langs de weg zijn voorhanden, actuele info op twincoastcycletrail.kiwi.nz.

Informatie

Internet: northlandnz.com, toeristische informatie over heel Northland.

Vervoer

Bus: **InterCity** dag. 3 keer Auckland-Bay of Islands langs de oostkust (zie Tip rechts).

Verkeer: de SH 1 was ten zuiden van Kaitaia tot eind 2024 afgesloten. De bewegwijzerde omleiding leidde het verkeer over de SH 10, maar een leuker alternatief was, en is wellicht, het bochtenrijke traject Mangamuka-Herekino-Ahipara. Check de status van de weg op journeys.nzta.govt.nz.

Kauri Coast

Toen ruim 200 jaar geleden de eerste nederzettingen van de blanken aan de Bay of Islands werden gebouwd, strekte zich nog een dicht kauribos van naar schatting 1.200.000 ha uit over Northland. De Maori kaptten voor die tijd weliswaar bomen voor hun kano's en huizen, maar dat bracht het bomenbestand nooit in gevaar. De blanken hadden echter nauwelijks meer dan een eeuw nodig om deze unieke, in duizenden jaren ontstane natuurschat tot een fractie te reduceren en het gebied voor de landbouw in gebruik te nemen.

Tot 1970 werden kauri's commercieel gekapt. Maar al voor die tijd werden er pogingen ondernomen om de bewaard gebleven bossen onder natuurbescherming te stellen. In het westen van Northland, langs de Kauri Coast werd in 1952 het 90 km² grote **Waipoua Kauri Forest**, met de imposantste kauri's, uitgeroepen tot natuurreservaat.

Het ging echter allang niet meer alleen om het hout van de kauri's, maar ook om *kaurigum*: brokken hars, ooit uit een kauri gedruppeld en nog altijd op veel plaatsen in Northland in de grond te vinden. Het lijkt op barnsteen, maar is niet zo oud en niet zo hard. De mate van verstening bepaalt het verschil: barnsteen, dat in Nieuw-Zeeland heel zelden voorkomt, is miljoenen jaren oud en volledig versteend – dat is niet het geval bij het ca. 10.000 tot 100.000 jaar oude *kaurigum* of het subfossiele, honderdduizenden jaren oude kaurikopal. De betekenis van *kaurigum* als siersteen was echter bijzaak: het werd hooguit gebruikt om barnsteen te vervalsen. In de 19e en begin 20e eeuw was

ANDEREN LATEN RIJDEN

Moe van de vlucht om de halve wereld, jetlag in je benen: voordat je plaatsneemt in een huurauto en je je in het linksrijdende verkeer stort, is het misschien een goed idee om per bus te acclimatiseren in het compacte Northland. Drie tot vier dagen zijn het minimum voor ten minste de hoogtepunten. Van Auckland naar de Bay of Islands biedt InterCity (zie links) een pas voor onafhankelijk reizen met boottrip (NZD125). Ook Great Sights biedt een georganiseerde bustocht aan, ook met boottocht (NZD270) en een Kiwi Experience-pas naar Bay of Islands (ca. NZD100) of Cape Reinga (NZD235). De Backpacker Networks hebben passen naar de Bay of Islands voor ongeveer NZD100, minimaal 2 dagen en naar Cape Reinga voor NZD215, minimaal 4 dagen (voor alle zie blz. 73).

het een grondstof voor lak, vernis en linoleum. *Gumdiggers*, vaak afkomstig uit het huidige Kroatië, woelden op zoek naar hars de grond om, zoals goed te zien is in het **Gumdiggers Park** (zie blz. 159). Het graven naar *kaurigum* vormde tussen 1870 en 1920 de belangrijkste bedrijfstak in Northland; ook veel boeren zochten als bijverdiensel naar de waardevolle brokken. Ten slotte werd zelfs de bast van levende kauri's ingekeept om hars te winnen, wat de dood betekende voor de gevoelige boomreuzen. Al lang mogen kauri's echter alleen nog gekapt worden als ze reddeloos ziek zijn of als Maori een stam nodig hebben voor een ritueel doel, zoals de bouw van een *waka*, een traditionele kano.

Het kaurihout dat tegenwoordig voor souvenirs wordt gebruikt, is uitsluitend afkomstig

De staartvin van een potvis verheft zich op koninklijke wijze uit het water, terwijl een zeebeer nieuwsgierig toekijkt – muurschildering in Kaikōura

centrum; een paar stappen naar cultrestaurant Pier Hotel (zie Eten en drinken). €€€

Aan de rustige kant – Bay Cottages: 29 South Parade, tel. 03 319 71 65, baycottages.co.nz. Grote, comfortabele cottages (woon-/slaapkamer, kitchenette, douche/wc) voor self-catering. Beschermde ligging, op slechts een steenworp afstand van de zee aan South Bay, de rustiger kant van het Kaikōura Peninsula. Goede prijs-kwaliteitverhouding. €€

Gunstig gelegen – Kaikōura Top 10 Holiday Park & Motels: 34 Beach Rd, tel. 03 319 53 62, 0800 36 36 38, kaikouratop10.co.nz. Goed uit-

gerust, inclusief spa en zwembad, maar enigszins ingeklemd tussen de SH 1 en het spoor; standplaatsen en diverse self-cateringopties in hutten of appartementen voor maximaal 6 pers. Seizoensgebonden tarieven. €-€€€

Eten en drinken

Overdag kun je terecht in veel cafés en restaurants aan de hoofdstraat **West End**. Voordelige lunchgerechten, deels zelfbediening, veel koffientjes. Rivierkreeft en langoesten zijn duurder dan andere gerechten. Aan de andere kant zijn er drie 'snackbars' voor kreeft die

deel uitmaken van het imago van de regio: **Kaikōura Seafood BBQ** in het dorp zelf (zie rechts) en twee aan de SH 1 naar het noorden, het zeer eenvoudige **Nins Bin** (ca. 23 km) en het goed onderhouden **Karaka Lobster** (ca. 30 km), waar je ook binnen kunt zitten.

Panoramisch uitzicht – The Pier Hotel: 1 Avoca St, tel. 03 319 5037, thepierhotel.co.nz, dag. 12-21 uur. Rustiek restaurant met panoramische ramen die uitkijken over de baai en de bergen. Verfijnde kiwianakeuken met veel vis, mosselen, kreeft en zelfs paua. Er is ook een uitgebreide bierkaart met interessante am-

bachtelijke bieren van een plaatselijke brouwerij. Reserveren is absoluut noodzakelijk – vraag om een plek bij het raam. €-€€

Rivierkreeft in relaxte sfeer – Kaikōura Seafood BBQ Kiosk: 85 Fyfe Quay (straat naar Point Kean Seal Colony), tel. 027 376 36 19, dag. 10-17 (za. 15) uur. Beroemd om gegrilde langoesten tegen lagere prijzen dan in andere restaurants en hele rivierkreeften (€€€). Tevens mosselen en vis (€-€€). Foodies let op: alles komt van een 'ordinaire' grillplaat. Desondanks zeer populair. Cult zelfs!

Actief

Als een excursie om walvissen te kijken of met dolfijnen te zwemmen wordt afgeblazen vanwege noodweer, heb je niet automatisch het recht mee te gaan op de volgende. Maar als er plaatsen vrij zijn, kom je wel als eerste in aanmerking. En krijg je geen walvissen, dolfijnen of zeeberen te zien, dan kun je rekenen op een restitutie van 50-80% van de ticketprijs.

Zwemmen met dolfijnen – Dolphin Encounter: 96 Esplanade, tel. 03 319 67 77, 0800 73 33 65, dolphinencounter.co.nz, 2-3 keer per dag tochten van 3,5 uur, volwassenen NZD240, kinderen NZD225, alleen kijken NZD120/80.

Albatrossen bekijken vanaf de boot – Albatross Encounter: 96 Esplanade, tel. 03 319 67 77, 0800 73 33 65, albatrossencounter.co.nz, 1-3 keer per dag tochten van 2 tot 3 uur, NZD185.

Walvissen bekijken uit het vliegtuig – Wings over Whales: Aikoura Airport, 617 SH 1, Peka-ta 7340 (8 km zuidelijk van de stad, pendelbus NZD10), tel. 03 319 65 80, 0800 22 66 29, whales.co.nz. 9-16 uur ca. elk uur, 30 min. NZD225. Een geweldige excursie.

Walvissen bekijken uit de helikopter – Kaikōura Helicopters: tel. 03 319 66 09, worldofwhales.co.nz. Beginpunt naast het treinstation. Vanaf NZD345/30 min.; optioneel met een landing in de omliggende bergen of als combi met een jetboottocht.

Vervoer

Trein: de **Coastal Pacific** (zie Tip blz. 355) stopt bij de standplaats van Whale Watch Kaikōura (zie blz. 347).